

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА ЮРІЯ БУГАЯ»**

«ПОГОДЖЕНО»

Проректор з науково –
методичної роботи

_____ С.М. Коваленко
« ____ » _____ 2025 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова приймальної комісії

_____ Бугай В.Ю.
« ____ » _____ 2025 р.

«ПОГОДЖЕНО»

Голова фахової атестаційної
комісії

_____ Д.О. Березовський
« ____ » _____ 2025 р.

**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
на I курс для освітнього ступеня «Магістр»**

Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право»
Спеціальність D4 «Публічне управління та адміністрування»

Освітня програма: «Демократичне врядування в публічній сфері»

на основі освітнього ступеня «Бакалавр», «Магістр»
або освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст»

Розглянуто та схвалено на засіданні
кафедри менеджменту, маркетингу
та публічного адміністрування
протокол № 8 від «12» березня 2025 року

Завідувач кафедри менеджменту, маркетингу та публічного
адміністрування _____ Тульчинський Р.В

Укладач _____ Березовський Д.О.

Київ – 2025

I. Пояснювальна записка

Призначення програми фахових вступних випробувань для здобуття освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю D4 «Публічне управління та адміністрування» – забезпечення проведення вступного випробування зі вступниками, яким (згідно Правил Прийому до ЗВО МНТУ у 2025 р.) надане таке право та виявлення рівня засвоєння знань та вмінь, визначених галузевими стандартами вищої освіти для бакалаврів з публічного управління та адміністрування.

Мета програми фахових вступних випробувань для здобуття освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю D4 «Публічне управління та адміністрування» – визначення рівня знань абітурієнтів для подальшого навчання за освітнім ступенем «магістр» спеціальності D4 «Публічне управління та адміністрування».

Завданням програми фахових вступних випробувань для здобуття освітнього ступеня «Магістр» спеціальності D4 «Публічне управління та адміністрування» є оцінка рівня знань та вмінь студентів з державно-управлінських, політико-правових, соціально-економічних питань.

Абітурієнт повинен *знати*:

- поняття публічної влади, публічної служби, відповідальності та її видів;
- сутність, принципи, функції та методи державного управління та місцевого самоврядування;
- різновиди структур органів публічної влади;
- сутність публічного адміністрування та його особливості системно-структурної організації на всіх адміністративно - територіальних рівнях;
- зміст статей Конституції України;
- чинні закони України та нормативно-правові акти у сферах державного управління та місцевого самоврядування, публічної служби;

вміти:

- орієнтуватись у суспільно-політичному житті держави;
- володіти загальнотеоретичними поняттями та категоріями;
- знаходити необхідну фахову літературу для поповнення знань;
- використовувати чинне законодавство для обґрунтування своєї позиції;
- визначати проблемні питання в управлінській сфері;
- аналізувати, узагальнювати та інтерпретувати управлінську практику;
- встановлювати зв'язки між економічними, політичними, соціальними й іншими явищами та подіями, що можуть вплинути на функціонування органів публічної влади.

Структура завдань фахових вступних випробувань. За структурою фахові вступні випробування зі спеціальності D4 «Публічне управління та адміністрування» складаються з наступних елементів, які входять до кожного з білетів: теоретичні завдання, що охоплюють основні розділи бакалаврської програми.

II. Зміст програми

Тема 1.

Публічне адміністрування як системне явище в суспільстві. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування

Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція. Предметна сфера публічного адміністрування. Соціальна сфера: публічне адміністрування та людина; публічне адміністрування та колектив; публічне адміністрування та суспільство. Співвідношення управління та адміністрування. Співвідношення економіки та політичної економії.

Публічне адміністрування як напрям наукових досліджень, сукупність знань, сфера діяльності та навчальна дисципліна. Осмислення історичного досвіду державного управління в Україні. Взаємозв'язок економічної науки, соціології та політології. Особливості поведінки людей у економічній та політичній сферах. Дія ринкових принципів у політичній сфері. Публічна сфера і публічна політика.

Тема 2.

Основні теорії управління суспільством. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень.

Найважливіші функції публічного адміністрування

Джерела ідей управління суспільством і країною. Формування та розвиток теорій управління суспільством і країною. Основні теорії та школи управління суспільством і країною другої половини XX століття. Соціально-інженерний та гуманітарний підходи. Концепція раціонального вибору та «новий менеджеризм».

Характеристика функцій держави та державного управління. Управління як визначальна функція публічного адміністрування. Аналітична функція державного управління. Система планування в державному управлінні. Прогнозування та його використання в державному управлінні. Організація та координація в державному управлінні. Контроль у державному управлінні. Комунікація як функція державного управління.

Пріоритетність політичного вибору цінностей та цілей. Загальна характеристика взаємовідносин суспільства та економіки. Етапи формування та еволюції публічного адміністрування у сфері економіки. Держава як гарант забезпечення умов для підприємницької діяльності. Нові тенденції у взаємовідносинах суспільства та бізнесу. Управління власністю в умовах демократичної, правової держави. Законодавче та нормативно-правове забезпечення конкурентного середовища.

Тема 3.

Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування. Відповідальність у публічному адмініструванні

Основні етапи формування та еволюції громадянського суспільства.

Сутнісні характеристики громадянського суспільства. Місце і роль громадських організацій у публічному адмініструванні. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей та відносин. Автономність і органічна єдність громадянського суспільства та держави.

Правопорушення та відповідальність. Відповідальність органів державної влади та місцевого самоврядування, державних і комунальних підприємств, установ і організацій, посадових осіб за правопорушення у сфері публічного адміністрування. Відповідальність недержавних організацій, органів і осіб, які не перебувають на державній службі чи службі в органах місцевого самоврядування, за правопорушення у сфері публічного адміністрування.

Тема 4.

Закони, принципи та методи публічного адміністрування

Закони соціального управління: Загальносистемні методологічні принципи публічного адміністрування та їх застосування. Загальний закон соціального управління – залежність управляючого впливу від стану системи та зовнішнього середовища. Загальносистемні методологічні принципи публічного адміністрування. Принципи, що регулюють адміністрування як соціально- політичний, соціально-економічний та соціально-культурний процеси. Застосування принципів публічного адміністрування.

Структура механізму та органів публічного адміністрування. Територіально - адміністративний аспект публічного адміністрування. Проблеми вибору найкращої форми правління.

Методи публічного адміністрування. Застосування демократичних методів. Стиль публічного адміністрування.

Тема 5.

Публічне адміністрування та влада. Муніципальна публічна влада.

Механізми, органи, методи та стилі публічного адміністрування

Феномен влади. Публічна влада та публічне адміністрування. Влада як основний засіб публічного адміністрування. Механізм взаємодії влади та публічного адміністрування. Держава як суб'єкт політичної влади. Економічна влада. Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади. Лобізм.

Поняття муніципальної публічної влади і місцевого самоврядування. Роль місцевого самоврядування в контексті децентралізації влади та публічного адміністрування. Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування. Інститути безпосередньої демократії в місцевому самоврядуванні. Органи самоорганізації населення.

Тема 6.

Нормативно-правове забезпечення публічного управління та адміністрування

Принцип законності в державному управлінні. Конституційні засади державного управління. Характеристика нормативно-правової системи державного управління. Основні напрями вдосконалення нормативно – правового забезпечення державного управління. Планування нормотворчої діяльності. Розвиток проблемно – орієнтованих нормативно-правових баз. Правова відповідальність посадових осіб державного управління. Інституціоналізація морального впливу на державне управління. Культура та етика державного управління

Тема 7.

Організаційні засади державного управління

Цільові аспекти та завдання державного управління. Організаційна структура державного управління. Просторовий аспект державного управління. Кадрове забезпечення державного управління. Інформаційне забезпечення державного управління. Публічність та демократія як основи сучасної організації управління. Парламентаризм у державному управлінні. Громадська думка та її інституційний вплив на державне управління

Тема 8.

Бюрократія в системі публічного адміністрування

Теорія бюрократії М.Вебера. Сучасні підходи в оцінюванні бюрократії. Основні ознаки та атрибути бюрократії. Політизація вищого чиновництва. Публічна служба. Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері. Корпоративна влада та публічне адміністрування в добровільних об'єднаннях. Визначення цінностей та цілей – визначальна ланка прийняття рішень.

Тема 9.

Досвід організації публічної служби в Європейських країнах.

Результативність та ефективність публічного адміністрування

Світовий досвід управління якістю публічних послуг у системі публічного адміністрування на прикладі ЄС. Шляхи вдосконалення надання публічних послуг.

Поняття результативності та ефективності публічного адміністрування. Фактори результативності та ефективності публічного адміністрування. Вимір продуктивності, результативності та ефективності публічного адміністрування. Критерії результативності та ефективності публічного адміністрування. Фактори підвищення ефективності публічного адміністрування. Контрактна система та неокорпоративізм.

III. Контрольні питання для вступників, складені на підставі пропонованої програми:

1. Сутність поняття «публічна адміністрація».
2. Предметна сфера публічного адміністрування.
3. Особливості державного управління як науки і як навчальної дисципліни
4. Класифікація принципів публічного адміністрування:

5. Централізація як принцип публічного адміністрування.
6. Підходи щодо класифікації функцій публічного адміністрування.
7. Роль взаємодії органів державної влади та інститутів громадянського суспільства у процесах державного управління
8. Сутність поняття публічна служба.
9. Відповідальність недержавних організацій та органів.
10. Відповідальність органів державної влади та місцевого самоврядування.
11. Адміністративно-правові принципи публічного адміністрування.
12. Системно-цільові принципи публічного адміністрування.
13. Системно-функціональні принципи публічного адміністрування.
14. Системно-організаційні принципи публічного адміністрування.
15. Адаптивні принципи публічного адміністрування.
16. Класифікація форм управління.
17. Види управлінських зв'язків.
18. Традиційна класифікація управлінських методів.
19. Сутність органів публічного адміністрування.
20. Функції органів місцевого самоврядування.
21. Основні напрями діяльності держави з управління внутрішніми суспільними процесами.
22. Основні внутрішні функції держави.
23. Делегування повноважень в системі публічного управління.
24. Функція розпорядження в системі публічного управління.
25. Стилi керівництва у публічному управлінні.
26. Способи прийняття рішень та передачі завдань підлеглим.
27. Класифікація представників органів виконавчої влади.
28. Класифікація представників органів законодавчої влади.
29. Класифікація представників органів судової влади.
30. Засади організації державної влади в Україні.
31. Сутнісні характеристики громадянського суспільства.
32. Місце і роль громадських організацій у публічному адмініструванні.
33. Загальносистемні методологічні принципи публічного адміністрування та їх застосування.
34. Структура механізму та органів публічного адміністрування.
35. Стил ь публічного адміністрування.
36. Нормативно-правові форм управління діяльності.
37. Сутність та вимоги технології управління.
38. Характеристика механізмів та форм взаємодії.
39. Територіально - адміністративний аспект публічного адміністрування.
40. Сутність поняття «адміністративно-територіальний устрій».
41. Зміст виконавчої влади як самостійного виду державної діяльності.
42. Методи публічного адміністрування.
43. Форми матеріально-технічного забезпечення функціонування органів публічного управління.
44. Суть концепції бюрократії Макса Вебера.
45. Ситуативний стил ь управління у публічному адмініструванні.

46. Дослідження мережевого публічно-адміністративного управління.
47. Особливості поведінки людей у економічній та політичній сферах.
48. Формування та розвиток теорій управління суспільством і країною.
49. Формування та розвиток теорій управління суспільством і країною.
50. Управління як визначальна функція публічного адміністрування.
51. Управлінське рішення як наукова категорія.
52. Етапи формування та еволюції публічного адміністрування у сфері економіки.
53. Управління власністю в умовах демократичної, правової держави.
54. Законодавче та нормативно-правове забезпечення конкурентного середовища.
55. Класифікація нормативно-правових актів державного управління.
56. Сучасне нормативно-правове забезпечення розвитку демократичних засад інституту державної служби.
57. Публічна влада та публічне адміністрування.
58. Влада як основний засіб публічного адміністрування.
59. Поняття муніципальної публічної влади і місцевого самоврядування.
60. Органи самоорганізації населення.
61. Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування.
62. Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері.
63. Шляхи вдосконалення надання публічних послуг.
64. Поняття результативності та ефективності публічного адміністрування.
65. Фактори результативності та ефективності публічного адміністрування.
66. Вимір продуктивності, результативності та ефективності публічного адміністрування.
67. Особливості управління якістю публічних послуг у системі публічного адміністрування країн ЄС.
68. Особливості планування в державному управлінні.
69. Основні інструменти впливу на економічні процеси.
70. Специфіка комунікацій у державному управлінні.
71. Комунікації державних службовців з громадськістю.
72. Критерії результативності та ефективності публічного адміністрування.
73. Фактори підвищення ефективності публічного адміністрування.

IV. Критерії оцінювання знань вступників

Фахове вступне випробування виконуються у вигляді 7 завдань трьох рівнів складності теоретичного складу з необхідністю розгорнутої відповіді.

I рівень – 3 завдання.

Завдання на знання основних фундаментальних визначень програми фахового вступного випробування, тобто надаються завдання з вимогою короткої відповіді. Кожне завдання оцінюється як 1 бал (максимальна кількість за I рівень – 3 бали).

II рівень – 2 завдання.

Завдання більш складного рівня, що потребують застосування знань

сутності класифікаційних ознак, програмного матеріалу у змінених та ускладнених ситуаціях,. Кожне завдання оцінюється 2 балами (максимальна кількість за II рівень – 4 бали).

III рівень – 2 завдання.

Містить завдання комплексної форми з необхідністю розгорнутої відповіді. Завдання вважається виконаним правильно, якщо, крім правильної відповіді на питання, дано послідовне, логічне та аргументоване роз'яснення, що свідчить про високий рівень знань абітурієнта. Завдання оцінюється 2,5 балами (максимальна кількість за III рівень – 5 балів).

Таким чином вступник може отримати за змістовні відповіді на завдання – 12 балів. Після цього загальна оцінка кожного вступника підлягає переведенню за 200-бальною шкалою згідно з правилами прийому до МНТУ у 2025 році.

Таблиця переведення загальної оцінки вступника в шкалу 100-200

1	100		4	120		7	150		10	180
1,1	100		4,1	121		7,1	151		10,1	181
1,2	100		4,2	122		7,2	152		10,2	182
1,3	100		4,3	123		7,3	153		10,3	183
1,4	100		4,4	124		7,4	154		10,4	184
1,5	100		4,5	125		7,5	155		10,5	185
1,6	100		4,6	126		7,6	156		10,6	186
1,7	100		4,7	127		7,7	157		10,7	187
1,8	100		4,8	128		7,8	158		10,8	188
1,9	100		4,9	129		7,9	159		10,9	189
2	100		5	130		8	160		11	190
2,1	101		5,1	131		8,1	161		11,1	191
2,2	102		5,2	132		8,2	162		11,2	192
2,3	103		5,3	133		8,3	163		11,3	193
2,4	104		5,4	134		8,4	164		11,4	194
2,5	105		5,5	135		8,5	165		11,5	195
2,6	106		5,6	136		8,6	166		11,6	196
2,7	107		5,7	137		8,7	167		11,7	197
2,8	108		5,8	138		8,8	168		11,8	198
2,9	109		5,9	139		8,9	169		11,9	199
3	110		6	140		9	170		12	200
3,1	111		6,1	141		9,1	171			
3,2	112		6,2	142		9,2	172			
3,3	113		6,3	143		9,3	173			
3,4	114		6,4	144		9,4	174			
3,5	115		6,5	145		9,5	175			
3,6	116		6,6	146		9,6	176			
3,7	117		6,7	147		9,7	177			
3,8	118		6,8	148		9,8	178			
3,9	119		6,9	149		9,9	179			

V. Список рекомендованої літератури

Основна література

1. Державне управління : навч. посіб. А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна, Л. Ю. Гордієнко. За ред. А. Ф. Мельник. 2-е вид., випр. і доп. К.: «Знання», 2004. 342 с.
2. Державне управління в Україні: реалії та перспективи : зб. наук. пр. К.: Вид-во НАДУ, 2005. 432 с.
3. Економічний розвиток: державна політика : навч. посіб. Ю. Бажан, О. Кілієвич, О. Мартене та ін. К.: Вид-во УАДУ, 2001. 480 с.
4. Коваль Г.В. Публічне управління: навч. посіб. Г.В. Коваль. К., 2013. 300 с.
5. Коломоець Т.О. Публічне адміністрування в Україні в умовах реформування (адміністративно-правовий аспект): навч. посіб. Т.О. Коломоець, П.С. Лютіков, Держ. вищ. навч. закл. «Запорізький нац. ун-т». Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2013. 215 с.
6. Малиновський В. Я. Державне управління : навч. посіб. 2-ге вид., випр. і доп. К.: «Атіка», 2003. 576 с.
7. Малиновський В. Я. Словник термінів і понять з державного управління В. Я. Малиновський. К.: «Атіка», 2005. 240 с.
8. Органи державної влади в Україні: структура, функції і тенденції розвитку : навч. посіб. Н. Р. Нижник, С. Д. Дубенко, Н. Г. Плахотняк та ін. ; за заг. ред. Н. Р. Нижник. К.: ЗАТ «Нічлава», 2003. 288 с.
9. Публічне адміністрування в Україні: Навч. посібник за заг. ред. д-ра ф. наук, проф. В.В. Корженка, к.е.н., доц. Н.М. Мельтюхової Х. : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2011. 306 с.
10. Управління соціальним і гуманітарним розвитком: навч. посіб. у 2 ч. авт. кол.: В. А. Скуратівський, В.П. Трощинський, Е. М. Лібанова та ін. К.: «НАДУ», 2010 321 с.
11. Ястремська О.М. Публічне адміністрування : навчальний посібник О.М. Ястремська, Л.О. Мажник. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 132 с.

Додаткова література

1. Алексєєв В. М. Структури публічного управління в Україні : громадські ради В.М. Алексєєв. Чернівці : «Технодрук», 2014. 76 с.
2. Алексєєв В. М. Публічна адміністрація в Україні: становлення та розвиток: монографія. Алексєєв В. М. та ін.; за заг. ред. Толстоухова А. В., Нижник Н.Р., Гончарук Н. Т.; Секретаріат Каб. Міністрів України. Д.: «Монолит», 2010. 400 с.
3. Афанасьєв М. В. Побудова системи управління якістю в діяльності органів виконавчої влади регіону: моногр. М. В.Афанасьєв, Л.Г. Шемаєва та ін.Х.: «ХНЕУ», 2008. 472 с.
4. Бакуменко В. Д. Державно-управлінські рішення : навч. посіб. В. Д. Бакуменко. К. : «ВПЦ АМУ», 2012. 344 с.
5. Бакуменко В.Д. Основи адміністративного менеджменту: навч. посіб. Бакуменко В.Д., Усаченко Л.М. та ін. К.,2013. 148 с.

6. Борденюк В.І. Місцеве самоврядування та державне управління: конституційно-правові основи співвідношення та взаємодії: моногр. В. І. Борденюк К.: Парламентське вид-во, 2007. 540с.
7. Бориславська О. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України О. Бориславська, І. Заверуха, Е. Захарченка та ін.; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні DESPRO». К. : ТОВ «Софія». 2012. 128 с.
8. Гаєвська О. Б. Управління як соціальний феномен : монографія О. Б. Гаєвська. К. : КНЕУ, 2000. 325 с.
9. Державне управління та державна служба : словник-довідник уклад. О. Ю. Смоленський. К.: КНЕУ, 2005. 280 с.
10. Діденко Н. Г. Управління, влада, держава: філософські аспекти взаємодії Н. Г. Діденко ; Донец, держ. ун-т упр. Донецьк- ДонДУУ, 2005. 128 с.
11. Економічний розвиток: державна політика : навч. посіб. Ю. Бажан, О. Кілієвич, О. Мартене та ін. К.: Вид-во УАДУ, 2001. 480 с.
12. Ефективність державного управління та управлінських кадрів в умовах змін : зб. наук. пр. І. В. Розпутенко, О. Г. Пухчал, О. Д. Брайченко та ін. ; за заг. ред. І. В. Розпутенка ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Ін-т підвищ. кваліфікації керів. кадрів. К.: Вид-во НАДУ, 2005. 168 с.
13. Конституційне право зарубіжних країн М. С. Горшеньова, К. О. Закоморна, В. О. Ріяка та ін. К.: «Юрінком Інтер», 2004. 544 с.
14. Лазор О.Д. Основи державного управління та місцевого самоврядування: навч.- метод. посіб. вид. 5-те, допов. і переробл. О.Д.Лазор, О.Я.Лазор, І.Г. Юник. Хмельницький: ТОВ «Поліграфіст –2», 2012. 520 с.
15. Лесечко М.Д Системний підхід: теорія, методологія, правка М. Д. Лесечко. Львів : ЛРІДУ УАДУ, 2002. 300 с
16. Лесечко М. Д. Технологія прийняття управлінських рішень в органах державного управління та органах місцевого самоврядування : навч. посіб. М. Д. Лесечко, А. О. Чемерис, Р. М. Рудніцька. Львів : ЛРІДУ УАДУ, 2003. 168 с.
17. Концепція адміністративної реформи в Україні URL: <http://www.rada.gov.ua>
18. Мартиненко В. М. Державне управління: шлях до нової парадигми (теорія та методологія) В. М. Мартиненко. Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2003. 218 с.
19. Органи державної влади України : монографія за ред. В. Ф. Погорілка. К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького, 2002. 271 с.
20. Проблеми децентралізації: національний та міжнародний досвід: зб. матеріалів та док. наук. ред. М. О. Пухтинський ; Фонд сприяння місцевому самоврядуванню України. К.: «Атіка-Н», 2006. 744 с.
21. Розвиток публічного адміністрування на засадах менеджменту: європейський контекст: матеріали наук.-практ. конф. Дніпропетровськ, 15-16 трав. 2009 р. за заг. ред. С. М. Серьогіна. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2009. 30 с.

22. Скакун О.Ф. Теорія права і держави : підручник О.Ф. Скакун. 3-тє вид. К.: «Алерта», 2012. 524 с.
23. Сороко В. Надання державних послуг як функція державного управління В. Сороко, Н. Ходорівська. Вісн. держ. служби України. 2007. № 3. С. 17-28.
24. Теоретичні засади та організаційні механізми реформування державної служби в Україні: монографія Н.Л. Гавкалова, Л.Й. Аведян, Л.Ю. Гордієнко та ін. Х.: «ХНЕУ», 2012. 328 с.

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. No. 254к96-ВРУ (ред. від 2 бер. 2014 р.) URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>
2. Про державну службу : Закон України (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 4, ст.43). Поточна редакція від 01.01.2025, підстава 3460-IX.
3. Про адміністративні послуги: Закон України (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 32, ст.409) поточна редакція від 31.12.2023, підстава 2801-IX.
4. Про місцеві державні адміністрації : Закон України No. 586-XIV від 09.04.1999 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>. Поточна редакція від 03.08.2023, підстава 3022-IX.
5. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2025 року: постанова Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 р. No. 385 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/law/show/385-2014-%D0%BF>
6. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27 лютого 2014 року No. 794-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/law/show/794-18page2>
7. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. No. 28097-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/law/show/28097-%D0%B2%D1%80>. Поточна редакція від 23.02.2025, підстава 3603-IX.
8. Про співробітництво територіальних громад : Закон України від 17.06.2014р. за No. 1508-VII ВВР України. 2014. No. 34. Ст. 1167. Поточна редакція від 04.04.2023, підстава 2867-IX.
9. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2025»: указ Президента України від 12.01.2015 р. за No. 52015 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/law/show/52015>
10. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 р. No. 3166-VI (із змін. і доповн.). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/law/show/3166-17>. Поточна редакція від 22.06.2023, підстава 3137-IX.